

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1929-1930	N° 153		Zittingsjaar 1929-1930
	SÉANCE du 13 mars 1930	VERGADERING van 13 Maart 1930	

PROJET DE LOI

relatif à la conservation des monuments et des sites.

PROJET TRANSMIS PAR LE SENAT (1).

CHAPITRE PREMIER.*Des immeubles.***SECTION PREMIÈRE.***Des monuments et édifices.***ARTICLE PREMIER.**

Sur la proposition ou après avis soit de la Commission royale des Monuments et des Sites, soit du Collège des Bourgmestre et Echevins de la commune où ils sont situés, les monuments et édifices dont la conservation est d'intérêt national au point de vue historique, artistique ou scientifique sont, en tout ou en partie, classés par arrêté royal et placés sous la protection de l'Etat.

Saisi d'une proposition de classement, le Gouvernement décidera s'il y a lieu d'y donner suite; dans ce cas, cette proposition sera signifiée aux propriétaires, aux titulaires de droits réels inscrits ou résultant d'actes transcrits et aux créanciers ayant fait transcrire un commandement ainsi qu'au collège des bourgmestre et échevins de la commune où se trouve l'immeuble à classer. Elle est soumise ensuite à l'avis de la députation permanente, devant laquelle tous les intéressés peuvent présenter leurs observations dans le délai d'un mois à partir des notifications.

L'arrêté royal décidant le classement ne peut intervenir que deux mois après la notification de la proposition de classement aux propriétaires et autres intéressés ci-dessus

(1) Voir :

Documents du Sénat :

Projet de loi n° 52 (1928-1929);

Rapport n° 137 (1928-1929);

Amendement n° 26 (1928-1930);

Rapport complémentaire n° 82.

Annales du Sénat :

Séances des 11, 17, 18 décembre 1929 et 11 mars 1930.

WETSONTWERP

op het behoud van monumenten en landschappen.

ONTWERP DOOR DEN SENAAT OVERGEMAAKT (1).

HOOFDSTUK I.*Onroerende goederen.***EERSTE AFDEELING.***Monumenten en Gebouwen.***EERSTE ARTIKEL.**

Op voorstel of na advies, hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hetzij van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente waar zij gelegen zijn, worden de monumenten en gebouwen waarvan het behoud, in historisch, artistiek of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang is, in hun geheel of gedeeltelijk gerangschikt bij Koninklijk besluit en onder bescherming van den Staat gesteld.

Nadat een voorstel tot rangschikking bij de Regeering aanhangig werd gemaakt, beslist zij of daaraan gevolg dient gegeven; in dit geval wordt dit voorstel betekend aan de eigenaars, aan de titularissen van ingeschreven zakelijke rechten of van rechten voortspruitende uit overgeschreven akten en aan de schuldeischers, die de bevelakte hebben laten overschrijven, alsmede aan het college van burgemeester en schepenen der gemeente waar zich het te rangschikken onroerend goed bevindt. Het wordt vervolgens aan het advies der bestendige deputatie onderworpen, bij dewelke al de betrokkenen hun aanmerkingen mogen indienen binnen den termijn van één maand te rekenen vanaf de beteekeningen.

Het Koninklijk besluit, waarbij tot de rangschikking wordt besloten, mag eerst getroffen worden twee maanden na kennisgeving van het voorstel tot rangschikking aan de

(1) Zie :

Documenten van den Senaat :

Ontwerp n° 52 (1928-1929);

Verslag n° 137 (1928-1929);

Amendement n° 26 (1929-1930);

Aanvullend verslag n° 82.

Handelingen van den Senaat :

Vergaderingen van 11, 17, 18 December 1929, 11 Maart 1930.

désignés. Il leur est signifié, et il est transcrit au bureau du conservateur des hypothèques.

Les significations prévues ci-dessus se font par voie administrative.

ART. 2.

Lorsque des travaux d'entretien, de consolidation ou de restauration deviennent nécessaires pour conserver à un monument ou édifice classé sa valeur historique, artistique ou scientifique, l'Etat, la Province et la Commune intéressés interviendront dans les frais de ces travaux, suivant les conditions et proportions à fixer par arrêté royal. La part de l'Etat ne pourra être inférieure à celle de la commune, sauf assentiment de celle-ci.

Si, malgré les offres d'intervention qui leur sont faites, conformément au paragraphe précédent, les intéressés refusent de faire exécuter les travaux nécessaires pour prévenir la destruction ou la détérioration de l'immeuble, le Gouvernement peut les faire exécuter d'office et obtenir en justice le remboursement de la dépense, dans la mesure où elle a profité aux intéressés, sans que ceux-ci puissent invoquer le bénéfice du paragraphe précédent.

Lorsque le monument ou édifice appartient à un particulier, celui-ci peut, au lieu d'exécuter les travaux nécessaires, exiger que l'Etat procède à l'expropriation de son immeuble.

ART. 3.

Le propriétaire d'un monument ou édifice classé ne peut y apporter aucun changement définitif qui en modifie l'aspect, avant d'y avoir été autorisé par un arrêté royal pris après avis de la Commission royale des Monuments et des Sites et du collège des bourgmestre et échevins.

La Commission royale des Monuments et des Sites et le collège des bourgmestre et échevins sont censés donner un avis favorable s'ils ne se prononcent pas de façon définitive dans le délai d'un mois.

ART. 4.

Lorsqu'un monument ou édifice classé risque d'être détruit ou gravement détérioré s'il reste en la possession de son propriétaire, le Roi peut, à la demande ou après avis de la Commission royale des Monuments et des Sites, en autoriser l'expropriation pour cause d'utilité publique, soit par l'Etat, soit par la Commune.

Lorsque sont entamés, sans l'autorisation prévue à l'article 3, des travaux de nature à compromettre la conservation d'un édifice ou monument classé, ou à en changer l'aspect, le bourgmestre ou le gouverneur peut faire arrêter les travaux par la force publique.

eigenaars en aan de andere hierboven vermelde betrokkenen. Het besluit wordt hun beteeekend en wordt overgeschreven op het kantoor van den hypotheekbewaarder.

De hierboven voorzienen beteeekeningen geschieden langs administratieve weg.

ART. 2.

Wanneer werken van onderhoud, versterking of herstel noodig worden om de historische, artistieke of wetenschappelijke waarde van een gerangschikt monument of gebouw te bewaren, verleen de Staat, de betrokken provincie en de betrokken gemeente hun bijdrage in de kosten dezer werken, in de bij Koninklijk besluit vast te stellen voorwaarden en verhoudingen. De bijdrage van den Staat mag niet lager zijn dan die van de gemeente, behoudens toestemming van deze laatste.

Indien de betrokkenen, ondanks de hun overeenkomstig de vorenstaande paragraaf gedane aanbiedingen tot tegemoetkoming, weigeren de werken te laten uitvoeren, welke noodig zijn om het verval of de beschadiging van het onroerend goed te voorkomen, mag de Regeering ze van ambtswege laten uitvoeren en gerechtelijk de terugbetaling der uitgave bekomen, in de mate waarin de belanghebbenden er het voordeel van hebben genoten, zonder dat laatstgenoemden zich kunnen beroepen op de vorenstaande paragraaf.

Wanneer het monument of gebouw aan een particulier toebehoort, mag deze, in plaats van de noodige werken uit te voeren, eischen dat de Staat zijn onroerend goed ont-eigene.

ART. 3.

De eigenaar van een gerangschikt monument of gebouw mag er geen verandering van blijvenden aard aan brengen, waardoor het uitzicht wordt gewijzigd, zonder daarvoor de toelating te hebben ontvangen bij Koninklijk besluit getroffen nadat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen alsmede het college van burgemeester en schepenen advies hebben uitgebracht.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en het college van burgemeester en schepenen worden geacht een gunstig advies uit te brengen, indien zij niet binnen een maand definitief uitspraak doen.

ART. 4.

Wanneer er voor een gerangschikt monument of gebouw zou gevaar bestaan voor verval of zware beschadiging, zoo het in het bezit blijft van zijn eigenaar, mag de Koning, op aanvraag of na advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, machtiging verleen tot onteigening ten algemeenen nutte, hetzij door den Staat, hetzij door de gemeente.

Wanneer er, zonder de bij artikel 3 voorzien toelating, werken aangevangen worden, waardoor het behoud van een gerangschikt gebouw of monument in gevaar wordt gebracht of het uitzicht ervan gewijzigd, mag de burgemeester of de gouverneur de werken door middel van het openbaar gezag laten stilleggen.

ART. 5.

Sauf convention contraire intervenue entre les parties intéressées, toute expropriation faite, en vertu des articles 2 et 4, porte sur le monument ou l'édifice tout entier, même s'il n'est classé que pour partie et, en outre, sur le terrain qui en est l'accessoire indispensable.

SECTION II.

Des sites.

ART. 6.

Les sites dont la conservation est d'intérêt national au point de vue historique, esthétique ou scientifique, peuvent être classés suivant les conditions et formes fixées à l'article premier.

Tout arrêté royal classant un site contient en annexe un plan qui en circonscrit les limites précises. Il énumère les restrictions apportées aux droits des propriétaires et que commande la sauvegarde de l'intérêt national.

Toutefois, les travaux interdits par l'arrêté royal de classement peuvent, à la demande des intéressés, être autorisés par un arrêté royal postérieur, après avis de la Commission royale des Monuments et des Sites et du collège des bourgmestre et échevins de chaque commune sur le territoire de laquelle s'étend le site classé. La présomption établie par l'article 3, paragraphe 2, est applicable dans ce cas.

Toute autorisation ainsi accordée pourra de même être retirée par arrêté royal précédé des avis prévus à l'alinéa 3 du présent article.

Tout arrêté royal portant autorisation, refus ou retrait de celle-ci sera notifié aux intéressés conformément aux dispositions des alinéas 2 et 4 de l'article premier.

ART. 7.

Les propriétaires et autres intéressés ont droit à une indemnité à charge de l'Etat pour le préjudice que leur occasionnent les restrictions apportées à leurs droits.

A défaut de convention entre les parties, le règlement de l'indemnité se fera judiciairement à la demande des intéressés. Cette demande sera formulée, sous peine de déchéance, dans les deux années à compter du jour où le Gouvernement, par application des alinéas 3 et 5 de l'article 6, aura donné naissance au préjudice en notifiant aux intéressés son refus d'autoriser un acte que ceux-ci, en vertu de leurs droits, voulaient exercer sur le bien grevé de servitude.

En cas d'action judiciaire tous intéressés autres que les demandeurs pourront intervenir dans l'instance ou, à défaut par eux de le faire, être appelés en intervention soit par les demandeurs ou l'un d'eux, soit par l'Etat.

ART. 5.

Tenzij door de betrokken partijen anders werd overeengekomen, geldt elke onteigening, gedaan krachtens de artikelen 2 en 4, voor het geheele monument of gebouw, al werd dit slechts voor een deel gerangschikt, en bovendien voor het terrein dat er volstrekt bij behoort.

AFDEELING II.

De landschappen.

ART. 6.

De landschappen waarvan het behoud in historisch, aesthetisch of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang is, kunnen gerangschikt worden onder de voorwaarden en in de vormen vastgesteld bij artikel 1.

Elk Koninklijk besluit tot rangschikking van een landschap bevat als bijlage een plan dat er de grenzen nauwkeurig van zal bepalen. Het somt de beperkingen op, welke gebracht worden aan de rechten der eigenaars en welke door de behartiging van het nationaal belang worden opgelegd.

De bij het Koninklijk besluit tot rangschikking verboden werken mogen echter op verzoek van de belanghebbenden bij een later Koninklijk besluit toegelaten worden, nadat advies werd uitgebracht door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en door het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente, op het grondgebied waarvan het gerangschikt landschap zich bevindt. Het bij artikel 3 paragraaf 2 bepaalde vermoeden is in dit geval toepasselijk.

Elke aldus verleende toelating kan eveneens ingetrokken worden bij een Koninklijk besluit voorafgegaan van de adviezen voorzien bij lid 3 van dit artikel.

Elk Koninklijk besluit tot toelating, weigering of intrekking derzelve, wordt aan de belanghebbenden betekend overeenkomstig de bepalingen van de alinea's 2 en 4 van artikel 1.

ART. 7.

De eigenaars en overige belanghebbenden hebben aanspraak op een vergoeding ten laste van den Staat voor het nadeel dat hun wordt berokkend door de beperkingen van hun recht.

Bij gebrek aan overeenkomst tusschen partijen wordt deze vergoeding gerechtelijk geregeld, op aanvraag van de belanghebbenden. Deze aanvraag moet, op straf van verval, worden ingediend binnen twee jaar te rekenen van den dag waarop de Regeering, bij toepassing van lid 3 en 5 van artikel 6, het nadeel doet ontstaan met aan de belanghebbenden hare weigering te beteekenen eene handeling te verrichten die zij, krachtens hunne rechten op het met dienstbaarheid bezwaard goed willen uitoefenen.

In geval van rechterlijke vordering, kunnen al de belanghebbenden die niet aanlegger zijn in het geding tusschenkomen of, bij gebreke daarvan, hetzij door den aanlegger of de aanleggers, hetzij door den Staat in de zaak worden betrokken.

Au cas où, dûment appelés, ils n'interviendraient pas dans l'instance ou n'y feraient pas valoir leurs droits, ils seront déchus de la faculté de demander la réparation du dommage qu'aurait pu leur causer le refus d'autorisation.

Le propriétaire grevé de la servitude, pourra exiger de l'Etat l'acquisition du bien s'il établit que la moins-value dont ce bien est affecté dépasse la moitié de sa valeur vénale.

L'acquisition par l'Etat peut être exigée même en cas de co-propriété ou de concours entre co-propriétaires, à la condition que tous les intéressés se soient mis d'accord; dans ce cas, les droits d'usufruit seront reportés sur le prix.

ART. 8.

Dans le cas d'acquisition forcée par l'Etat, la décision définitive constatant la transmission de propriété sera transcrite au Bureau de la conservation des hypothèques. Cette transcription produira à l'égard des tiers les mêmes effets que la transcription d'un acte de cession. Sous la réserve des dispositions de la présente loi concernant l'usufruit, l'Etat acquéreur devra, comme en matière de vente, et par application des règles du droit commun, respecter tous droits réels existant sur le bien, de même que tous droits personnels de jouissance concédés par les cédants ou par leurs auteurs.

Il sera procédé comme en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique en ce qui concerne le paiement du prix par l'Etat et l'envoi de celui-ci en possession du bien.

ART. 9.

Si le bien frappé de la servitude est grevé d'inscription au profit de créanciers hypothécaires ou privilégiés, les droits de ceux-ci seront transportés sur l'indemnité qui, dans ce cas, devra être consignée, sans préjudice des droits des dits créanciers sur l'immeuble pour le restant de leur créance.

Si, par application de l'article 7, le bien est repris par l'Etat, les droits des mêmes créanciers seront de plein droit, transportés sur le prix, comme en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique.

ART. 10.

Lorsque le détenteur d'un immeuble, compris dans un site classé, entame des travaux interdits en vertu de l'arrêté royal de classement, le bourgmestre ou le gouverneur peut faire arrêter ces travaux par la force publique.

ART. 11.

Il peut être établi, par acte entre vifs ou testamentaires, des servitudes d'utilité publique au profit des communes, notamment en vue de maintenir la libre circulation de

In geval, na behoorlijke oproeping, zij in de zaak niet tusschenkomen of hunne rechten niet doen gelden, worden zij vervallen verklaard van het recht op vergoeding van het nadeel dat de weigering van toelating hun mocht hebben berokkend.

De eigenaar van het met dienstbaarheid bezwaard goed, kan van den Staat de aanwerving daarvan eischen zoo hij bewijst dat de waardevermindering van dit goed de helft van zijn koopwaarde overschrijdt.

De aanwerving door den Staat zal kunnen gevorderd worden zelfs in geval van mede-eigendom of van samenloop van mede-eigenaars, mits al de belanghebbenden het eens wezen; in dit geval gaan de rechten van vruchtgebruik op den prijs over.

ART. 8.

In geval van gedwongen aankoop door den Staat, wordt de eindbeslissing waarbij de overgang van eigendom wordt vastgesteld, bij het kantoor voor hypotheekbewaring overgeschreven. Deze overschrijving heeft ten aanzien van derden dezelfde uitwerking als de overschrijving van een akte van afstand. Mits de bepalingen dezer wet betreffende het vruchtgebruik, moet de Staat, als aanwerver, evenals op het stuk van verkoop en bij toepassing van de regelen van het gemeenrecht, al de zakelijke rechten eerbiedigen die op het goed bestaan, evenals al de persoonlijke genotsrechten door den overlater of de overlaters of door hunne rechtgevers afgestaan.

Zooals in zake onteigening te algemeenen nutte wordt gehandeld wat betreft de betaling van den prijs door den Staat en de inbezitstelling van dezen laatsten.

ART. 9.

Is het met dienstbaarheid bezwaarde goed ook bezwaard met inschrijvingen ten bate van hypotheecaire of bevoorrechte schuldeischers, dan gaan de rechten dezer laatsten over op de vergoeding die, in dit geval, moet worden geconsigneerd, onverminderd de rechten van bedoelde schuldeischers op het vast goed voor het saldo hunner vordering.

Wordt bij toepassing van artikel 7 het goed door den Staat overgenomen, dan gaan de rechten derzelfde schuldeischers van rechtswege op den prijs over, zooals inzake onteigening te algemeenen nutte.

ART. 10.

Wanneer de houder van een onroerend goed, dat in een gerangschikt landschap begrepen is, werken onderneemt welke verboden zijn krachtens het Koninklijk besluit tot rangschikking, mag de burgemeester of de gouverneur deze werken door middel van het openbaar gezag doen stilleggen.

ART. 11.

Er kunnen, bij akte onder levenden of bij uiterste wilsbeschikking, servituten van openbaar nut gevestigd worden ten bate van de gemeenten, inzonderheid om het vrij door-

l'air, de réserver des espaces ouverts et d'assurer la conservation et l'embellissement des sites.

Les communes peuvent renoncer aux servitudes ainsi léguées, après avoir pris l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites et moyennant les approbations d'usage des autorités supérieures.

SECTION III.

Dispositions communes aux monuments, édifices et sites.

ART. 12.

A partir du jour où le Gouvernement notifie aux intéressés qu'une proposition de classement est à l'examen, tous les effets du classement s'appliquent provisoirement aux immeubles visés, pendant une durée de six mois à partir de cette notification.

ART. 13.

Les effets du classement suivent l'immeuble en quelques mains qu'il passe. Les servitudes qui dérivent des lois et règlements relatifs à la police de la voirie et des constructions ne sont pas applicables aux immeubles classés, si elles peuvent avoir pour conséquence de les détériorer ou d'en modifier l'aspect.

ART. 14.

Le déclassement d'un monument, d'un édifice ou d'un site se fait dans les conditions et formes imposées pour le classement.

ART. 15.

Par dérogation à l'article 6 de la loi du 18 avril 1898, les arrêtés royaux classant ou déclassant les monuments, édifices et sites ne doivent pas être publiés, même par extraits, au *Moniteur*.

CHAPITRE II.

Des objets mobiliers.

ART. 16.

L'inventaire des objets mobiliers appartenant à l'Etat, aux provinces, aux communes et aux établissements publics, et dont la conservation est d'intérêt national au point de vue artistique, est dressé à la requête du Ministre des Sciences et des Arts par les soins des administrations

stroomen van de lucht te vrijwaren, om opene ruimten voor te behouden, en om het behoud en het verfraaien der landschappen te verzekeren.

De gemeenten mogen van de aldus gevestigde servituten afzien, na het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen te hebben gewonnen en mits de gebruikelijke goedkeuringen vanwege de hogere overheid.

AFDEELING III.

Gemeenschappelijke bepalingen voor de monumenten, gebouwen en landschappen.

ART. 12.

Te beginnen met den dag waarop de Regeering ter kennis brengt van de belanghebbenden dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt, zijn al de uitwerkselen der rangschikking voorloopig van toepassing op de bedoelde onroerende goederen, gedurende een tijdvak van zes maanden, ingaande op den dag der kennisgeving.

ART. 13.

Het onroerend goed blijft steeds aan de uitwerkselen der rangschikking onderworpen, in welke handen het ook overgaat. De servituten welke voortvloeien uit de wetten en reglementen betreffende de politie op de wegen en de gebouwen, zijn niet toepasselijk op de gerangschikte onroerende goederen, indien zij beschadiging of wijziging van uitzicht kunnen ten gevolge hebben.

ART. 14.

Het opheffen der rangschikking van een monument, een gebouw of een landschap geschiedt onder de voorwaarden en in de vormen vastgesteld voor de rangschikking.

ART. 15.

Met afwijking van artikel 6 der wet van 18 April 1898, moeten de Koninklijke besluiten tot rangschikking en tot opheffing van de rangschikking der monumenten, gebouwen en landschappen niet in het *Staatsblad* verschijnen, zelfs niet in uittreksels.

HOOFDSTUK II.

Roerende goederen.

ART. 16.

De inventaris der roerende goederen, welke toebehooren aan den Staat, de provincies, de gemeenten en de openbare instellingen, en waarvan het behoud in artistiek opzicht van nationaal belang is, wordt opgemaakt op verzoek van den Minister van Kunsten en Wetenschappen

ou établissements publics intéressés ou de la Commission royale des Monuments et des Sites. Ces inventaires sont signifiés aux administrations intéressées.

La présente disposition n'est pas applicable aux musées et bibliothèques de l'Etat et des Provinces.

ART. 17.

Toute personne ayant sous sa garde des objets mobiliers ainsi classés est tenue d'en signaler immédiatement la perte, la destruction ou la détérioration à la Commission royale des Monuments et des Sites. Celle-ci peut en tout temps envoyer un de ses délégués pour procéder au recèlement des objets inventoriés et compléter l'inventaire à la suite de ce recèlement.

ART. 18.

Aucun des objets ainsi classés ne peut être restauré, réparé ou aliéné sans une autorisation donnée par le Roi, après avis de la Commission royale des Monuments et des Sites. L'arrêté royal autorisant l'aliénation peut réserver un droit de préemption au profit des collections publiques du royaume.

L'administration ou l'établissement public qui se trouve en possession d'un objet classé ne peut s'en dessaisir, même momentanément, que de l'avis conforme de la Commission royale des Monuments et des Sites.

ART. 19.

Toute aliénation faite en violation de l'article 18 est nulle, même si l'objet aliéné n'appartient pas au domaine public.

L'action en nullité de cette aliénation et l'action en revendication de l'objet aliéné sont imprescriptibles.

CHAPITRE III.

Dispositions générales.

ART. 20.

Sera puni d'une amende de 1,000 à 10,000 francs :

1° Celui qui aura, sans l'autorisation prévue à l'article 3, entamé des travaux de nature à compromettre la conservation d'un monument ou édifice classé ou à en changer l'aspect;

2° Celui qui aura entamé des travaux interdits par l'arrêté royal de classement d'un site, à moins qu'ils n'aient été autorisés par un arrêté royal postérieur;

3° Celui qui aura commis une infraction aux prohibitions portées par l'article 18;

4° Celui qui aura acquis, en connaissant sa provenance,

door de zorgen van de betrokken openbare besturen of gestichten of door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Deze inventarissen worden be- teekend aan de betrokken besturen.

De onderhavige bepaling is niet toepasselijk op de musea en op de bibliotheken van den Staat en van de provincies.

ART. 17.

Al wie aldus gerangschikte roerende goederen in bewa- ring heeft, moet het verlies, de vernieling of de beschadi- ging ervan onmiddellijk ter kennis brengen van de Konink- lijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Deze mag te allen tijde een harer afgevaardigden zenden om de voorwerpen van den inventaris op te nemen en om den inventaris, volgens deze opneming, aan te vullen.

ART. 18.

Geen der aldus gerangschikte voorwerpen mag geres- taureerd, hersteld of vervreemd worden, zonder dat de Koning daartoe de toelating verleent, na advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Het Koninklijk besluit waarbij de vervreemding wordt toe- gelaten, mag het recht van voorkoop voorbehouden ten bate van de openbare verzamelingen van het Rijk.

Het bestuur of de openbare instelling dat een gerang- schikt voorwerp in zijn bezit heeft, mag zich daarvan — ook niet tijdelijk — ontdoen, tenzij de Koninklijke Com- missie voor Monumenten en Landschappen een eensluidend advies uitbrengt.

ART. 19.

Elke vervreemding, waarbij artikel 18 overtreden wordt, is nietig zelfs wanneer het vervreemde voorwerp niet tot het openbaar domein behoort.

De vordering tot nietigverklaring van deze vervreem- ding en de vordering tot opeiseling van het vervreemde voorwerp zijn onverjaarbaar.

HOOFDSTUK III.

Algemeene bepalingen.

ART. 20.

Wordt gestraft met een boete van 1,000 tot 10,000 frank :

1° Hij die, zonder de bij artikel 3 voorziene toelating, werken heeft ondernomen, waardoor het behoud van een gerangschikt monument of gebouw in gevaar kan worden gebracht of het uitzicht ervan gewijzigd;

2° Hij die werken heeft ondernomen welke verboden zijn bij het Koninklijk besluit tot rangschikking van een land- schap, tenware zij bij Koninklijk besluit van lateren datum werden toegelaten;

3° Hij die de verbodsbepalingen van artikel 18 over- treedt;

4° Hij die, hoewel hij er de herkomst van kende, in het

un objet mobilier dont l'aliénation est interdite par l'article 18 ou qui en aura négocié la vente;

5° Celui qui aura méchamment omis de faire la déclaration prescrite par l'article 17.

ART. 21.

Le livre premier du Code pénal, sans exception des articles 66, 67, 69, paragraphe 2 et 85, est applicable aux infractions définies par l'article précédent.

ART. 22.

Tout jugement de condamnation ordonnera le rétablissement des édifices, monuments, immeubles et objets mobiliers classés dans leur état primitif ou les travaux nécessaires pour leur rendre, dans la mesure du possible, leur aspect antérieur, aux frais du condamné, sans préjudice des dommages et intérêts.

ART. 23.

L'Etat peut se substituer aux provinces, aux communes et aux établissements publics, en cas d'inaction de ceux-ci, ou intervenir dans l'instance judiciaire intentée par eux.

ART. 24.

La Commission royale des Monuments et des Sites est soumise à la loi du 31 juillet 1921 concernant l'emploi des langues en matière administrative.

ART. 25.

L'article 76, paragraphe 8, de la loi du 30 mars 1836 est abrogé.

Bruxelles, le 11 mars 1930.

Le Président du Sénat,

bezit komt van een roerend goed waarvan de ontvreemding verboden is bij artikel 18 of de bemiddelaar van den verkoop;

5° Hij die kwaadwillig de bij artikel 17 voorgeschreven kennisgeving verzuimt.

ART. 21.

Het eerste boek van het Strafwetboek, zonder uitzondering voor de artikelen 66, 67, 69 paragraaf 2, en 85, is toepasselijk op de bij het vorige artikel bepaalde misdrijven.

ART. 22.

Bij elk vonnis van veroordeeling wordt bevel gegeven tot herstelling van de gerangschikte gebouwen, monumenten, onroerende en roerende goederen in hun oorspronkelijken staat of tot uitvoering van de noodige werken om hun in de mate van het mogelijke hun vroeger uitzicht terug te schenken, en dit op kosten van den veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling.

ART. 23.

De Staat mag, zoo de provincies, de gemeenten en de openbare instellingen niet handelen, in hun plaats optreden of tusschenkomen in den door hen ingestelden eisch.

ART. 24.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen is onderworpen aan de wet van 31 Juli 1921 op het taalgebruik in bestuurszaken.

ART. 25.

Artikel 76, paragraaf 8 der wet van 30 Maart 1836 vervalt.

Brussel, den 11 Maart 1930.

De Voorzitter van den Senaat,

CH. MAGNETTE.

Les Secrétaires,

De Secretarissen,

DUBOST.

HUISMAN VAN DEN NEST.

SESSION DE 1930-1931.	I		ZITTINGSJAAR 1930-1931.
Projet, N° 153(1929-1930). Rapport, N° 362(1929-1930).	Séance du 5 mai 1931.	Vergadering van 5 Mei 1931.	Ontwerp, Nr 153(1929-1930). Verslag, Nr 362(1929-1930).

PROJET DE LOI relatif à la conservation
des monuments et sites.

WETSONTWERP betreffende het behoud van mo-
numenten en landschappen.

AMENDEMENTS présentés par M.M. PIERARD et
DESTREE.

AMENDEMENTEN door de H.H. PIERARD en DESTREE
ingediend.

ART. 16.

ART. 16.

APRES LES MOTS :

NA DE WOORDEN :

"L'inventaire des objets mobiliers, appar-
tenant à l'Etat, aux provinces, aux communes
et aux établissements publics"...

"De inventaris der roerende goederen welke
toebehooren aan den Staat, de provinciën, de
gemeenten en de openbare instellingen"...

AJOUTER :

TOEVOEGEN :

...ainsi qu'aux particuliers".

...alsmede aan de particulieren".

ART. 18.

ART. 18.

EN TETE DU 2e PARAGRAPHE, DIRE :

DEN AANHEF VAN DE 2de ALINEA DOEN LUIDEN :

"La personne..."

"De persoon, het bestuur...enz."

ART. 20.

ART. 20.

AJOUTER AU 3° :

AAN 3° TOEVOEGEN :

...la peine étant portée au double lorsque
par suite de l'aliénation prohibée, l'objet
classé sera passé à l'étranger et ne pourra
plus rentrer dans le patrimoine national.

...daar de straf wordt verdubbeld wanneer,
ten gevolge van de ontzegde vervreemding, het
gerangschikte voorwerp naar den vreemde is
overgebracht en niet meer aan het nationaal
bezit kan terugkeeren.

Le vendeur de l'objet classé, pourra en
outre être condamné, au profit de l'Etat, à
des dommages-intérêts d'une importance égale
au prix reçu pour cette aliénation.

De verkooper van het gerangschikt voorwerp
kan, daarenboven, veroordeeld worden, ten bate
van den Staat, tot schadevergoeding gelijk in
bedrag als de prijs voor deze vervreemding
ontvangen.

Louis PIERARD.
J. DESTREE.

